

Landschaps alumnen

Scholieren en Franeker studenten

Transcriptie van giften en pensiën gedaan door
Gedeputeerde Staten van Friesland - 1592-1646

Anny Bokkinga

ISBN/EAN : 978-90-806528-0-4
NUR-code : 680
Trefwoord : *Geschiedenis algemeen*

Inleiding

In 1580 werden de kloosters geconfisqueerd door de Staten van Friesland. De bezittingen werden geïnventariseerd en uit de inkomsten werden vele betalingen gedaan. Deze betalingen zijn bewaard gebleven in een serie van 19 boeken, in perkament gebonden, die in Tresoar berusten. Zij bevatten een schat aan gegevens uit de periode 1592-1646, onderverdeeld in verschillende rubrieken.

Hieruit transcribeerde ik eerder de "Pensiën". Dit betreft de betalingen die gedaan zijn aan gewezen kloosterlingen, geleerden, ambachtslieden, schoolmeesters en rectoren. De grootte van deze uitkeringen varieerde.

Recent bewerkte ik de "Extraordinaris", betalingen aan geleerden, boekdrukkers, boden, klerken en ambachtslieden uit bovengenoemde periode. Beide werken zijn op de website van Tresoar in te zien. Tevens is van de "Extraordinaris" een tweedelig boekwerk verschenen.

Op advies van dr. Jacob van Sluis ben ik vervolgens gestart met het integraal overnemen van de rubriek "Alumni". Deze bevat betalingen aan studenten en scholieren. Uit het citaat blijkt wie de aanvrager was of voor wie het bedrag bestemd was. Tevens blijkt uit de grootte van het bedrag of het een pensie of een gift betreft. Gebleken is dat een student meestal een pensie kreeg van 55 £ (caroliguldens) en een scholier van 30 £. Deze bedragen werden twee keer per jaar uitgekeerd, meestal op "Jacobi" (25 juli) en op "Martini" (11 november). Een gift was meestal van een afwijkend bedrag. Soms lager dan een gewone pensie, bestemd voor aankoop van studieboeken, of hoger voor bijvoorbeeld het maken van een studiereis.

Voorbeelden:

- Sixto Hommio, student in Leiden, kreeg in 1608 een gift van 12 £.
- In 1610: "Regnero Barles tot reddingh van sijn schulden ende vermits sijn bequaem ende befaemde geleertheit voor dit mael noch ordonnantie verleent ter somma van 200 £."
- In 1628 ontvingen de drie gebroeders, Abraham, Isaac en Jacob Overneij, studenten, gezamenlijk een bedrag van 110 £. Alle drie werden predikant.

- In 1636 ontving Rippertus Sixti, "dienaer des Godl[ijcken] woorts" te Leeuwarden "tot proffijt van zijn aengenomen soontie Joannes Henrici, Landtschaps alumnus Martini halff jaer pensie 30 £".
- In 1644 ontving Juffr. Meinu van Adelen voor haar zoon Nicolaus Ammama en pensie voor een geheel jaar van 120 £. In 1646 blijkt dat deze zoon Nicolaus Henrici wordt genoemd.

De opgenomen illustraties zijn ontleend aan boeken uit de behandelde periode (foto's: Anny Bokkinga).

Gebruikte afkortingen:

cand.	candidatus
g	gift
ggld	goudgulden (28 stuivers)
£	caroligulden (20 stuivers)
p	pensie
juffr.	juffrouw
S.S.	sacrae scripturae

Literatuur:

- M.H.H. Engels *Studenten voor transcribenten. Franeker 1586-1650. Naamlijst alfabetisch op voornamen.*
- Anny Bokkinga *Cloostermeijers Register, opzegging huur cloosterlanden door Ged. Staten 1618.*
- Anny Bokkinga *Pensiën. Betalingen aan kloosterlingen, geleerden en ambachtslieden, 1592-1646*
- Anny Bokkinga *Extraordinaris, Betalingen, boekdrukkers, boden, klerken en ambachtslieden, 1592-1646*
- T.A. Romein *Naamlijst der predikanten.*

Met dank aan mijn coördinator drs. Johan Steendam van Tresoar. Verder ben ik drs. Martin Engels erkentelijk voor bovengenoemde naamlijst en Jarich Renema voor de nacontrole. Voor het verzorgen van de index ben ik Anne Hielke Lemstra veel dank verschuldigd.

Anny Bokkinga
Heerenveen
2013

Ten behoeve van de database is gewerkt in kolommen, waarvan de meeste (bv. voornaam, patronymicum, familienaam) voor zich spreken. Enkele rubrieken vergen echter enige uitleg.

'stud-schol' Post betreft student/scholier/alumni.
'schl.' = scholier, 'std.' = student, 'alum.' = alumnus

'p/g' Post betreft 'p' = pensioen of 'g' = gift.

Bron: GF 50, bestaande uit 19 delen, omvattende de registers van betalingsordonnanties van de ontvanger-generaal van de kloostergoederen, tegenwoordig Toegang 5.

De inventarisnummers van deze delen zijn als volgt:

<u>dl.</u>	<u>inv. nr.</u>	<u>periode</u>	<u>nrs.</u>	<u>dl.</u>	<u>inv. nr.</u>	<u>periode</u>	<u>nrs.</u>
1	2654	1592-1595	1-135	11	2664	1615	1387-1513
2	2655	1596-1598	136-283	12	2665	1616-1619	1514-1859
3	2656	1599	284-343	13	2666	1622-1624	1860-2025
4	2657	1600-1601	344-478	14	2667	1624-1625	2026-2072
5	2658	1604-1606	479-662		2668	(vacant)	
6	2659	1607-1608	663-748	15	2669	1624-1626	2073-2184
7	2660	1609	749-781	16	2670	1627-1631	2185-2588
8	2661	1610-1611	782-955	17	2671	1631-1637	2589-3102
9	2662	1611-1612	956-1247	18	2672	1637-1642	
10	2663	1613-1614	1248-1386	19	2673	1639-1646	3103-3596

Overname van gegevens is toegestaan mits de bron wordt vermeld:

Anny Bokkinga: Landschaps alumen (2013)

Anny Bokkinga

Schouw 18

8446 EA Heerenveen

